

**نخستین جشنواره ملی مربی پژوهنده
(اقدام پژوهی در آموزش فنی و حرفه ای)**

عنوان:

چگونه توانستم الگوی سنجش و ارزشیابی درس حسابداری دولتی دانشجویان رشته حسابداری دانشگاه فنی حرفه ای قاضی طباطبایی ارومیه را بهبود ببخشم

اقدام پژوهی: صیاد پور ولی علیار^۱

محل خدمت: استان آذربایجان غربی، ارومیه، اداره کل آموزش فنی و حرفه ای

۱۳۹۸/۱۰/۳۰

---

^۱ - دانشجوی دکتری حسابداری دانشگاه آزاد واحد ارومیه و مدرس دانشگاه و کارشناس حسابداری سازمان فنی و حرفه ای استان آذربایجان غربی
sayadporvali@yahoo.com

نخستین جشنواره ملی مربی پژوهنده
(اقدام پژوهی در آموزش فنی و حرفه ای)

**نخستین جشنواره ملی مربی پژوهنده
(اقدام پژوهی در آموزش فنی و حرفه‌ای)**

عنوان:

**چگونه توانستم الگوی سنجش و ارزشیابی درس حسابداری دولتی دانشجویان رشته حسابداری
دانشگاه فنی حرفه‌ای قاضی طباطبایی ارومیه را بهبود ببخشم**

اقدام پژوهی: صیاد پور ولی علیار

کلیه حقوق این اثر متعلق به مرکز تربیت مربی و پژوهش‌های فنی و حرفه‌ای می‌باشد.

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

زمستان ۱۳۹۹

نخستین جشنواره ملی مربی پژوهنده (اقدام پژوهی در آموزش فنی و حرفه‌ای)

چکیده

ارزشیابی آموزشی فرآیندی است که میزان دسترسی به اهداف آموزشی را اندازه‌گیری می‌کند. آزمون کوتاه (quiz) نوعی ارزشیابی مستمر است که اجازه می‌دهد استاد و دانشجو از یادگیری و مبنایی علوم مطلع شوند لذا، پژوهش حاضر به منظور مقایسه و رفع مشکل الگوی سنجش و ارزشیابی و آزمون آموزشی فعلی درس حسابداری دولتی با روش جدید یکی از دانشجویان حسابداری دانشگاه فنی حرفه‌ای قاضی طباطبایی ارومیه صورت گرفته است. و هدف، بهبود و اصلاح الگوی ارزشیابی و آزمون پایان‌ترم درس حسابداری دولتی و پیشرفت تحصیلی دانشجوی حسابداری دانشگاه فنی و حرفه‌ای قاضی طباطبایی ارومیه می‌باشد. پژوهش حاضر، کیفی و از نوع اقدام پژوهی می‌باشد. داده‌ها از طریق مشاهده، مصاحبه با دانشجو و جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی جمع‌آوری شد. در نتیجه جمع‌آوری اطلاعات، علت افت نمره و عدم یادگیری دانشجو، انباشتگی مطالب تدریس شده در طول تدریس و عدم تمرین و تکرار و ارزشیابی مستمر (quiz) در طول ترم و عدم وجود انگیزه و آمادگی برای شرکت در کلاس و استرس و اضطراب شب امتحان دانشجو تشخیص داده شد در مرحله بعد راهکار جدید و مناسب (۱- مشخص کردن تعداد کل جلسات تدریس ۲- اختصاص پانزده نمره برای طول ترم و پنج نمره برای پایان‌ترم با توجه به تعداد جلسات ۴- اخذ آزمون (quiz) از مطالب تدریس شده در جلسه قبل در جلسه بعدی و مشخص نمودن نمره در همان جلسه ۵- جمع نمرات (quiz) در جلسه آخر و مشخص کردن نمره از پانزده ۶- اخذ آزمون پایان‌ترم و مشخص کردن نتایج پنج نمره باقی‌مانده ۶- جمع نمره quizها با نمره پایان‌ترم و مشخص کردن نمره نهایی) در طول ترم اول سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۳۹۸، ارائه شد. نتایج نشان داد دانشجو که در روش قبلی نمره ۱۰ گرفته بود و مشکل استرس و اضطراب امتحان و انباشته شدن درس را داشت و انگیزه کافی برای شرکت در کلاس نداشت، موفق به دریافت نمره ۱۴ از ۱۵ در quizها و اخذ ۴ نمره از ۵ نمره را در پایان‌ترم شد مجمع نمره این دانشجو در درس حسابداری به ۱۸ رسید.

واژه‌های کلیدی: ارزشیابی مستمر، دانشگاه فنی و حرفه‌ای قاضی طباطبایی ارومیه، اقدام پژوهی،

نخستین جشنواره ملی مربی پژوهنده (اقدام پژوهی در آموزش فنی و حرفه‌ای)

این جانب صیاد پورولی علیر حسابدار سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای آذربایجان غربی و دانشجوی دکتری حسابداری دانشگاه آزاد ارومیه و مدرس دانشگاه فنی و حرفه‌ای می‌باشم در تدریس حسابداری دولتی در این دانشگاه با افت تحصیلی مهدی یکی از دانشجویان مواجه شدم که بدون مطالعه در سر کلاس درس حاضر می‌شد. بدون انگیزه و در آزمون شفاهی به سؤالات نمی‌توانست جواب دهد. لذا بر آن شدم تا مشکل مهدی را حل کنم. در این پژوهش سعی شده است با استفاده از روش اقدام پژوهی به بررسی مشکلات ارزشیابی و سنجش آموزشی دانشجویی حسابداری در درس حسابداری دولتی پرداخته شود. واژه پژوهش اقدامی برای معادل فارسی این کلمه عبارت‌های پژوهش اقدامی، اقدام پژوهی، پژوهش عملی نیز به کار می‌برند (ساکی ۱۳۸۳) یکی از اهداف مندرج در بسته ارتقای ارزیابی آزمون‌های طرح تحول و نوآوری در آموزش علوم، هدایت دانشجویان به سمت آموزش عمیق و مبنایی علوم است. آزمون‌های ارزشیابی پیشرفت تحصیلی، ابزاری جهت نیل به چنین اهدافی به شمار می‌آیند. ارزشیابی پیشرفت تحصیلی جزئی جدانشدنی از فرآیند یاددهی و یادگیری و برنامه‌ریزی برای رفع این مشکلات آموزش و یادگیری و برنامه‌ریزی برای رفع این مشکلات است (پور احمد و همکاران، ۲۰۱۳، صفحه ۴۸-۴۳). ارزشیابی پیشرفت تحصیلی عبارت است از سنجش عملکرد یادگیرندگان و مقایسه نتایج با هدف‌های آموزشی از پیش تعیین‌شده به منظور تصمیم‌گیری در این باره که آیا فعالیت‌های آموزشی مدرس و کوشش‌های فراگیران به نتایج مطلوبی انجامیده است؟ در صورت مثبت بودن پاسخ، و به چه میزانی؟ ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در تقسیم‌بندی کلی دو صورت دارد: مستمر و مقطعی. در ارزشیابی مستمر مدرس و استاد به‌طور مستمر در کلاس مشغول ارزیابی هستند. در ارزشیابی مقطعی تنها هنگام امتحانات پایانی و کنکور ارزیابی صورت می‌گیرد. ارزشیابی مستمر خود دارای تقسیماتی به شرح زیر است:

(الف) ارزشیابی تشخیصی: این نوع ارزشیابی در جریان تدریس به کار می‌رود و برای تشخیص مشکل در یادگیری یک موضوع صورت می‌پذیرد؛ یعنی، در تشخیص این نکته که چرا فراگیران موضوعی را یاد گرفته‌اند یا یاد نگرفته‌اند؟

(ب) ارزشیابی تکوینی: این نوع ارزشیابی نیز در جریان تدریس اتفاق می‌افتد و بدین منظور طراحی شده است که استاد تدریس خود را تنظیم و فراگیران را در راه یادگیری درس یاری نماید. برای مثال، تکلیف شبانه در مقاطع ابتدایی ابزاری برای ارزشیابی تکوینی به شمار می‌آید (شیبانی، ۲۰۱۲). یکی از روش‌های انجام ارزشیابی تکوینی در بین مدرسان، آزمون کوتاه کلاسی (Quiz) است. در این نوع ارزشیابی، هدف نمره دادن نیست، بلکه منظور از ارزشیابی این است که معلوم شود در هر یک از مرحله‌ها و هدف‌های رفتاری معین و متوالی، میزان پیشرفت فراگیران چگونه است و تا چه مقدار به اهداف آموزشی دست یافته‌اند. بنابراین، لازم است آزمون‌های کوتاه پیشرفت گام‌به‌گام هدف‌ها را بسنجد و در پایان تدریس با یک تعداد معدودی از هدف‌های رفتاری مرتبط به هم این سنجش‌ها انجام شود (برای مثال، در پایان جلسه ۴۵ دقیقه‌ای تدریس) (خیراندیش و همکاران، ۲۰۱۰، صفحه ۲۴-۱۸). در همین راستا، زارعی در بررسی تأثیر فراوان برگزاری آزمون کوتاه کلاسی (Quiz) برای یادگیری دانشجویان ایرانی رشته زبان انگلیسی به این نتیجه رسید که هرچه فراوانی آزمون کوتاه کلاسی بیشتر شود، عملکرد پایانی دانشجویان بهتر خواهد بود. همچنین، برگزاری آزمون کوتاه کلاسی اثر مثبتی بر حضور دانشجویان و کاهش غیبت در کلاس درس دارد. (زارعی، ۲۰۱۰، صفحه ۷۰-۱۸). لاهیجانی مکاتب روش‌های آموزش مسئله محور و نمایش فیلم را با روش‌های سنتی سخنرانی و آزمون‌های کوتاه کلاسی مکرر، در مورد دانشجویان دندانپزشکی

نخستین جشنواره ملی مربی پژوهنده (اقدام پژوهی در آموزش فنی و حرفه‌ای)

مقایسه کردند و نتیجه گرفتند آزمون‌های کوتاه کلاسی مکرر تأثیر رضایت بخشی بر نمرات پایانی دانشجویان دارد (لاهیجانی مکاتب ۲۰۰۴، صفحه ۸۰-۷۷). فاتحی تأثیر آزمون‌های تکوینی بر فراگیری دروس فیزیک رشته پرتوشناسی را بررسی کرد و نتیجه گرفت که برگزاری این آزمون‌ها تأثیر مثبتی بر یادگیری دروس ذکر شده دارد (فاتحی ۲۰۱۱ صفحه ۶۹-۵۹). رمضان زاده و همکاران (رمضان زاده و همکاران، ۲۰۱۳، صفحه ۱۳-۱۰) در بررسی دیدگاه دانشجویان در خصوص مزایای آزمون کوتاه بر یادگیری درس میکروپوشناسی، این‌گونه نتیجه‌گیری کردند که این نوع آزمون در فرآیند یادگیری بسیار مؤثر است. در مقابل، جفایی دلویی و همکاران تأثیر آزمون‌های کوتاه اعلام‌نشده (pop quiz) را بر اضطراب امتحان دانشجویان بررسی کردند و نتیجه گرفتند که برگزاری این آزمون‌ها تأثیری بر کاهش اضطراب ناشی از امتحان پایانی ندارد (جفایی و همکاران، ۲۰۱۵، صفحه ۲۹۲-۲۸۶). علیزاده و همکاران نیز تأثیر آزمون‌های کوتاه اعلام‌نشده را بر یادگیری دانشجویان پزشکی در درس نور و آناتومی بررسی کردند و نتیجه گرفتند که برگزاری این آزمون‌ها تأثیری بر نمرات امتحان پلانی ندارد (علیزاده و همکاران، ۲۰۱۴، صفحه ۱۷-۱۰). این تناقض‌ها در مورد اثربخشی آزمون‌های کوتاه کلاسی ممکن است ناشی از نحوه و فرایند این نوع ارزشیابی باشد. هرچند برگزاری این نوع ارزشیابی شیوه‌ای قدیمی به شمار می‌آید. جستجو در منابع به‌ویژه پایگاه اطلاعاتی SID.ir، Magiran.ir، Irandoc.ir نشان می‌دهد که ابهامات زیادی در خصوص چگونگی طرح سؤال، زمان آزمون، اثرگذاری، میزان رضایتمندی دانشجو و جز آن وجود دارد. در دانشگاه‌ها معمولاً روش سنتی به این صورت است که اساتید درس موردنظر را در طول ترم تدریس می‌کنند و در اواخر ترم امتحان میان‌ترم به عمل می‌آید و پیشرفت تحصیلی دانشجو را با اخذ میان‌ترم و پایان‌ترم می‌سنجند که در این روش به جهت انباشتگی مطالب و عدم مطالعه دانشجویان در طول ترم باعث افت تحصیلی دانشجو و عدم یادگیری و افزایش استرس و اضطراب دانشجویان می‌شود. در این پژوهش سعی شده است با استفاده از روش اقدام پژوهی به بررسی و مقایسه این روش سنتی با روش جدید در یکی از دانشجویان دانشگاه فنی و حرفه‌ای شهید قاضی طباطبایی ارومیه در درس حسابداری دولتی پرداخته شود. همچنین اقدام پژوهی به هر فعالیتی گفته می‌شود که منجر به تبدیل وضع موجود به وضع مطلوب شود. اقدام پژوهی فرآیندی است که در آن وضعیت سنجش و ارزشیابی و پیشرفت تحصیلی دانشجو و هنرجو به‌منظور بهبود یادگیری آن مورد بررسی قرار می‌گیرد. اقدام پژوهی در آموزش فنی و حرفه‌ای، روش علمی حل مسائل و مشکلاتی که کارآموزان، دانشجویان و هنر جویان در ارتباط هستند و هدف آن بهبود، رفع یا کاهش مشکلات است (قاسمی پویا، ۱۳۸۹). با این تفاسیر، پژوهش حاضر بر اساس مراحل اقدام پژوهی موردنظر قاسمی پویا (۱۳۸۹)، انجام می‌شود. مراحل پژوهش در عمل از دیدگاه قاسمی پویا، عبارت‌اند از:

مشخص کردن موضوع و عنوان پژوهش

توصیف وضعیت موجود و تشخیص مسئله

گردآوری اطلاعات (شواهد ۱)

تجزیه و تحلیل و تفسیر داده‌ها

انتخاب راه جدید و نظارت بر آن

نخستین جشنواره ملی مربی پژوهنده (اقدام پژوهی در آموزش فنی و حرفه‌ای)

اجرای طرح جدید و نظارت بر آن

گردآوری اطلاعات (شواهد ۲)

ارزیابی تأثیر اقدام جدید و تعیین اعتبار آن

تجدید و اصلاح و نوشتن بحث و نتیجه‌گیری

۲- توصیف وضعیت موجود و تشخیص مسئله

این پژوهش در دانشگاه فنی و حرفه‌ای شهید قاضی طباطبایی ارومیه، انجام شده است. این دانشگاه دارای رشته حسابداری در مقطع کاردانی و کارشناسی می‌باشد که دانشجویان آن مشغول به علم‌آموزی هستند. دانشجویان این دانشگاه از طریق آزمون سراسری و یا به‌صورت شبانه جذب دانشگاه در این رشته می‌شوند. درس حسابداری دولتی مقطع کاردانی و کارشناسی این دانشگاه را بنده از سال ۹۳ تدریس می‌کنم مبنای در س حسابداری دولتی از مبنای نقدی به حسابداری تعهدی تغییر پیدا کرده و طبق استانداردهای حسابداری سازمان حسابرسی مبنای تعهدی زمان شناسایی درآمد و هزینه را به‌صورت تعهدی ثبت می‌کند یعنی در زمان تحمل هزینه و تحقق درآمد ثبت حسابداری انجام می‌شود. با توجه به تغییر مبنای حسابداری، دانشجویان با روش تعهدی زیاد مأنوس نبودند و در یادگیری آن مشکل داشتند. افت تحصیلی دانشجویان زیاد بود. مهدی دانشجوی این درس برای نمونه انتخاب و بدون اطلاع مهدی، ۱۶ جلسه تدریس به دو گروه ۸ جلسه تقسیم شد در ۸ جلسه اول روش تدریس بنده به این صورت بود که ۶ جلسه تدریس و آزمون میان‌ترم به عمل آمد متأسفانه نمره مهدی از ۶ نمره ۲ شد و بعد از پایان جلسه هشتم آزمون پایان‌ترم به عمل آمد، نمره مهدی از ۱۴ شش شد و نمره نهایی مهدی ۸ شد پس از بررسی افت تحصیلی مهدی من را به این فکر واداشت که برای مرتفع شدن این مشکل چاره‌ای بیندیشم. برای این منظور ۸ جلسه بعدی تدریس را با روش جدید ادامه دادم که در ادامه به آن می‌پردازیم.

۳- گردآوری اطلاعات (شواهد یک)

الف) مشاهده: در اولین جلسه تدریس بدون اینکه دانشجو اطلاع داشته باشد، پس از تدریس و توصیه به مطالعه مطالب گفته‌شده برای جلسه آینده در جلسه بعد دوتا سؤال از مهدی به عمل آمد متأسفانه گفتند مطالعه نکردم و در جلسات بعد نیز به همین طریق عمل شد و دیگر ادامه ندادم و به تدریس خودم پرداختم و بعد از ۶ جلسه تدریس امتحان میان‌ترم از مهدی به عمل آوردم متأسفانه از ۶ نمره نتیجه ۲ کسب کرد. و در پایان جلسه هشتم امتحان پایان‌ترم گرفتم که از نمره ۱۴ نمره ۶ کسب کرد مجمع نمره مهدی ۸ شد.

ب) تشکیل جلسه با مهدی (مصاحبه): وقتی با مهدی صحبت کردم چرا خوب در س نمی‌خواند و نمره کمی گرفته است گفت استاد وقت نمی‌کنم بعد از کلاس‌های دانشگاه سر کار می‌روم و تعداد واحدهایی که برداشته‌ام زیاد است و انگیزه‌ای برای درس خواندن ندارم و مشکلات مالی دارم.

نخستین جشنواره ملی مربی پژوهنده (اقدام پژوهی در آموزش فنی و حرفه‌ای)

د) مطالعه: برای دسترسی به اطلاعات بیشتر به جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی پرداختم و به این نتیجه رسیدم که ممکن است ایرادات مهدی جهت عدم مطالعه نداشتن انگیزه و عدم اخذ نمره مناسب دلایل ذیل باشد:

- نداشتن برنامه مناسب برای مطالعه
- نداشتن انگیزه برای شرکت در کلاس
- روش نادرست تدریس بنده
- روش نادرست ارزشیابی و اخذ آزمون
- مشکلات مالی و خانوادگی
- تنبلی دانشجو
- داشتن فکر مطالعه شب امتحان

پس از بررسی‌های مختلف متوجه شدم نداشتن انگیزه برای شرکت در کلاس، روش نادرست ارزشیابی و اخذ آزمون و داشتن فکر مطالعه شب امتحان می‌تواند علت اصلی بروز این مشکل باشد. زیرا در هنگام صحبت با مهدی متوجه شدم که انگیزه‌ای برای شرکت در کلاس ندارد و به علت کار کردن و صرف نکردن زمان مناسب برای مطالعه، و ارزشیابی نادرست این جانب و داشتن فکر مطالعه شب امتحان باعث به وجود آمدن این مشکل شده است.

۴- تجزیه و تحلیل و تفسیر داده‌ها

- مشکلات مهدی در افت تحصیلی حسابداری دولتی
- عدم مطالعه درس تدریس شده هر جلسه
- انباشته کردن مطالب هر جلسه برای روز امتحان
- نداشتن انگیزه برای شرکت در کلاس
- استرس و اضطراب شب امتحان
- روش نادرست ارزشیابی و اخذ آزمون

با توجه به گفتگوهای متعدد با دانشجو و مطالعات گوناگون در این زمینه متوجه شدم ریشه اصلی این مشکل از روش نادرست ارزشیابی و اخذ آزمون نداشتن انگیزه برای شرکت در کلاس نشأت گرفته است زیرا با تدریس این جانب و انباشته شدن مطالب و عدم برنامه‌ریزی ارزشیابی درست در طول ترم باعث این مشکل شده است.

۵- نظریه‌های پشتیبان

خطیبان و همکاران در مطالعه‌ای به مقایسه نظرات و نگرش اساتید و دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی همدان در خصوص ارزشیابی مستمر به روش آزمون کوتاه کلاسی پرداختند نتایج نشان داد که آزمون کوتاه کلاسی (quiz) روش ارزشیابی ساده و قابل انجامی

نخستین جشنواره ملی مربی پژوهنده (اقدام پژوهی در آموزش فنی و حرفه‌ای)

در مسیر بهبود فرآیند آموزش و کمک به فرآیند پیشرفت تحصیلی محسوب می‌شود. (خطیبان و همکاران، ۱۳۹۵). اسلامی اکبر و همکاران در طی تحقیقی به‌عنوان بررسی رضایتمندی و یادگیری دانشجویان از آموزش تلفیقی: یک مطالعه اقدام پژوهی، به این نتیجه رسیدند که تلفیق روش‌های مختلف آموزشی و ارزشیابی ضمن افزایش رضایت دانشجویان، انگیزه آن‌ها را برای یادگیری آموزش ارائه‌شده افزایش می‌دهد. جلیلی و همکاران در مطالعه‌ای با عنوان چگونه دانشجویان را سنجش کنیم؟ به پنج سؤال جواب دادند که یکی از آن‌ها چگونه ارزیابی شود؟ به ارزیابی مستمر تأکید داشتند. (جلیلی و همکاران، ۱۳۸۶). با توجه به تحقیقات و مطالعات گوناگون و کمک گرفتن از نظرات سایرین و اطلاعات جمع‌آوری‌شده اقدام به انتخاب راه‌حلی می‌باشد که قابل اجرا باشد نمودم و در ضمن وظایف دانشجو و خود را به‌طور واضح برای مهدی توضیح دادم. مراحل موردنظر به شرح ذیل می‌باشد:

مشخص کردن ۸ جلسه تدریس با سرفصل‌های مشخص

- اختصاص ۱۶ نمره برای کل ۸ جلسه
- اختصاص ۴ نمره برای امتحان نهایی
- تدریس هر سرفصل در موعد مقرر
- ارزشیابی و اخذ آزمون برای مطالب تدریس شده جلسه قبل (۲ نمره)
- اصلاح ورقه و اعلام نمره هر جلسه
- مشخص کردن نمره ۸ جلسه کلاس
- اخذ امتحان پایان‌ترم و مشخص کردن نمره از ۴ نمره
- جمع نمره کلاسی و پایان‌ترم
- مشخص کردن نمره نهایی مهدی

حیطه ((چگونگی برگزاری آزمون))

با در نظر گرفتن زمان، سؤال‌های آزمون کوتاه بیش از سه سؤال و چندگزینه‌ای انتخاب کردم.

بهتر دیدم از مباحث یک جلسه قبلی امتحان بگیرم

به نظرم رعایت مطالب ذکرشده قبلی در طرح سؤال بر یادگیری مهدی مؤثرتر است.

بهتر دیدم آزمون به‌صورت کتبی برگزار شود.

بهتر دیدم سؤال از سطح دانش و درک فهم مهدی طرح شود.

بهتر دیدم سؤالات آزمون کوتاه به‌صورت چهارگزینه‌ای باشد.

حیطه ((زمانی برگزاری آزمون))

نخستین جشنواره ملی مربی پژوهنده (اقدام پژوهی در آموزش فنی و حرفه‌ای)

مناسب‌ترین زمان برگزاری آزمون کوتاه در طول یک جلسه درسی در شروع کلاس دیدم. مدت‌زمان پاسخ‌گویی آزمون کوتاه با توجه به سؤالات ۱۵-۵ دقیقه مناسب دیدم.

۶- اجرای طرح جدید و نظارت بر آن

مراحلی را که در نظر گرفته بودم در کلاس پیاده کردم و از مهدی خواستم که به مقررات پایبند باشد.

۷- گردآوری اطلاعات (شواهد شماره ۲)

بازخورد برگزاری آزمون

به نظر بنده مهم‌ترین مزیت برگزاری آزمون کوتاه آگاهی سریع، مشارکت مستمر مهدی، یادگیری عمیق‌تر است. بعد از اجرای مراحل انتخابی در دانشگاه به تدریج متوجه تغییراتی در مهدی شدم که بسیار امیدوارکننده بود. مهدی مطالب تدریس شده را در جلسه قبل را مطالعه و آماده برای امتحان به کلاس می‌آمد و آزمون خود را با موفقیت انجام می‌داد و برای کلاس آمدن دارای انگیزه کافی داشت و از غیبت پرهیز می‌کرد و مشکل انباشتگی درس‌ها برای آخر ترم و اضطراب و استرس شب امتحان هم از بین رفت و نگرانی افت تحصیلی و کاهش نمره و معدل از بین رفت. مهم‌ترین ایراد برگزاری آزمون کوتاه این است که همه مطالب تدریس شده پوشش داده نمی‌شود.

۸- ارزیابی تأثیر اقدام جدید و تعیین اعتبار آن

با توجه به اقدامات انجام شده متوجه شدم مشکل مهدی در عدم مطالعه درس هر جلسه نداشتن انگیزه کافی برای شرکت در کلاس و انباشته شدن مطالب برای پایان ترم و اضطراب و استرس شب امتحان به‌طور کامل رفع شده و این روش را برای درس‌های دیگر خود خواستار شد. پس از رفع مشکل مهدی در مورد ارزشیابی و اخذ آزمون روش کار را برای دیگر همکاران مدرسم توضیح دادم و خواستم آگه چنین مشکلی دارند از این روش بهره بگیرند.

۹- تجدید و اصلاح و نوشتن بحث و نتیجه‌گیری

ارزش‌یابی آموزشی فرآیندی است که میزان دسترسی به اهداف آموزشی را اندازه‌گیری می‌کند. آزمون کوتاه (quiz) نوعی ارزشیابی مستمر است که اجازه می‌دهد استاد و دانشجو از یادگیری و مبنایی علوم مطلع شوند. لذا، پژوهش حاضر برای مقایسه روش سنتی ارزشیابی و روش آزمون کوتاه برای مهدی دانشجوی حسابداری دانشگاه فنی و حرفه‌ای قاضی طباطبایی در درس حسابداری دولتی انجام شد و نتایج زیر به دست آمد.

مهدی توانست درس تدریس شده هر جلسه را برای جلسه بعد مطالعه و آماده برای کلاس بیاید.

نخستین جشنواره ملی مربی پژوهنده (اقدام پژوهی در آموزش فنی و حرفه‌ای)

مهدی توانست آزمون هر جلسه را با موفقیت انجام دهد.

مهدی توانست اکثریت نمره را در کلاس به دست آورد.

مهدی توانست استرس و اضطراب امتحان پایان ترم را کاهش دهد.

مهدی توانست انگیزه لازم برای شرکت در کلاس به دست آورد.

غیبت‌های مهدی برای کلاس کاهش یافت.

مدرسان باید در ارزیابی دانشجویان دقت کنند و در طول ترم به ارزیابی دانشجو بپردازند

چند پیشنهاد برای حل معضل افت تحصیلی و انباشته شدن درس برای آخر ترم و اضطراب و استرس امتحان پایان ترم

الف) به همکاران ارجمند:

برگزاری آزمون در بهبود فرآیند آموزشی بسیار مؤثر است.

با توجه به لزوم پایش مستمر یادگیری، باید آزمون برگزار شود.

همه دانشجویان از برگزاری آزمون استقبال می‌کنند.

برگزاری آزمون کوتاه مفیدتر از آزمون میان ترم است.

بیشتر اساتید رغبتی به برگزاری آزمون ندارد که باید آزمون کوتاه برگزار کنند.

پس از چند بار آزمون، تغییر مؤثری در یادگیری ایجاد می‌شود.

آزمون کوتاه، انگیزه دانشجو را در یادگیری افزایش می‌دهد.

برای ترویج برگزاری آزمون، کمیته‌ای در دانشگاه تشکیل شود.

آزمون تحلیل مناسبی از چگونگی تدریس استاد ارائه می‌دهد.

آزمون کوتاه به ارتباط بیشتر استاد و دانشجو کمک می‌کند

مشارکت دانشجو در آزمون نشان‌دهنده علاقه او به درس است

انجام منظم آزمون نشان‌دهنده مسئولیت‌پذیری استاد است.

منظم برگزار نشدن آزمون کوتاه، باعث کم اثر شدن آن می‌شود.

نخستین جشنواره ملی مربی پژوهنده (اقدام پژوهی در آموزش فنی و حرفه‌ای)

آزمون کوتاه باعث ایجاد رقابت درسی بین دانشجویان می‌شود.
اعلام نمره هر آزمون کوتاه، باعث افزایش یادگیری می‌شود.
آزمون کوتاه اثر مثبتی بر ارزشیابی دانشجویان از اساتید دارد.
آزمون کوتاه سبب کاهش استرس آزمون پایان‌ترم می‌شود.
آزمون کوتاه سبب کاهش نیاز به مطالعه در آزمون پایان‌ترم می‌شود.
در صورت کسب نمرات بد توسط دانشجو، بهتر است در صورت کسب نمره بهتر حذف شود.
در صورت غیبت دانشجو در یک جلسه آزمون دانشجو بتواند آزمون را همراه با آزمون بعدی بدهد.
برای افزایش تمایل اساتید به برگزاری آزمون کوتاه در نظر گرفتن امتیاز در ترفیع و ارتقاء، ابلاغ‌های درسی، استاد نمونه

(ب) به دانشجویان عزیز:

مطالعه درس تدریس شده هر جلسه برای جلسه بعدی

افزایش انگیزه برای شرکت در کلاس

اخذ اکثر نمره در طول ترم

کاهش استرس و اضطراب امتحان پایان‌ترم

منابع

- ۱- اسلامی اکبر، رسول، بادیه‌پیمای چهرمی، زهره، سعادت‌مند، وحید، (۱۳۹۴)، بررسی رضایتمندی و یادگیری دانشجویان از آموزش تلفیقی: یک مطالعه اقدام پژوهی، دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور، فصلنامه مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی.
- ۲- جلیلی، زهرا، (۱۳۸۶) چگونه دانشجویان را سنجش کنیم؟، تهران، نشریه علمی یک
- ۳- خطیبیان، مهناز، چهاردولی، غلامعباس، حیدری شایسته، توکل (۱۳۹۶) مقایسه نظرات و نگرش اساتید و دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی همدان در خصوص ارزشیابی مستمر به روش آزمون کوتاه کلاسی، مجله علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی سبزوار.
- ۴- ساکی، علیرضا، (۱۳۸۳)، اقدام پژوهی: راهبردی برای بهبود آموزش و تدریس اصول، نظریه‌ها، چهار چوب عمل، وزارت آموزش و پرورش، پژوهشکده تعلیم و تربیت.
- ۵- قاسمی پویا، اقبال (۱۳۸۹)، "راهنمای معلمان پژوهنده، چاپ پنجم"، تهران، پژوهشکده تعلیم و تربیت.

نخستین جشنواره ملی مربی پژوهنده
(اقدام پژوهی در آموزش فنی و حرفه‌ای)

- 6-Pourahmad M, Fadaei S, Tadayon SMK, Zabetian H. The effect of quizzes on the students, score in final exam. Journal of Jahrom University of Medical Sciences, 2013; 10(4): 43-48. [in Persian]
- 7-Sha, abani H. Instructional skills (methods and techniques of teaching). Samt, Tehran, 2012. [in Persian]
- 8-Keirandish F, Sheikhian AI, Tarhi MJ. The performance and acceptability of the method of continuous evaluation quizzes (Azmounak) in Medical Parasitology private nursing and midwifery students of Lorestan University of Medical Sciences Aflak, 2010; 19: 18-24. [in Persian]
- 9-Zarei, AA. The frequency of quizzes, attendance, and the final performance. Journal of Humanities of the University of Kerman, 2009; 26(23): 51-70. [in Persian]
- 10-Lahijani S. The effect of PBL and film showing, frequent quizzes and lecture-based method .on short-term performance of dentistry students. Journal of Medical Education, 2004; 4: 77-80
- 11-Fatehi D. The effect of formative assessment on the radiology students' learning of the Physics courses. Journal of Shahrekord University of Medical Sciences, 2011; 13(3): 59-69. [in Persian]
- 12-Ramazanzadeh R, Khodabandehloo M, Noushak MA. Survey of laboratory science students' views about the advantages of quizzes during the semester including microbiology course. Future .of Medical Education Journal, 2013; 2: 10-13
- 13-afaeiDalooei R, Karimi Moonaghi H, Haghiri H, Alizadeh S. Effects of pop quiz on test anxiety in students of basic medical sciences. Iranian Journal of Medical Education, 2015; 15(38): 286-292. [in Persian]
- 14-Alizadeh S, KarimiMoonaghi H, Haghiri H, JafaeiDalooei R, Saadatyar FS. Effect of pop quiz on learning of medical students in neuroanatomy course. Journal of Medical effect of quizzes on the students' scores in final exam. Journal of Jahrom University of Medical Sciences, 2013; 10(4): 43-48. [in Persian]